

זקן ויושב ראש ברשימה

ואת עמלנו אלו הבנים • שעה של קורת רוח והדרכה
חינוכית במחיצתו של זקן ראשי הישיבות בארצות הברית

”אהבואת ילדיכם, קרבו אותם בכל דרך אפשרית. קיימו עמם קשר
עמוק ואמיתי. רק כך נוודא שילדינו נשארים קרובים בכל מובן”
• בשיחה ייחודית ונדירה ל’בקהילה’ מסביר זקן ראשי הישיבות
בארה”ב וראש ישיבה דמונס’י הגאון רבי משה גרין שליט”א מה
יש לדרוש מתלמיד מתמודד, למי מיועד סדר הדף היומי וכיצד
זוכים לגדל בנים שיעלו מעלה בתורה ויראת שמים • והגדת לבנוך

משה בלוק, מונסי

צילומים: העולם החרדי

אב לאלפי בנים אוהבים. הגאון רבי משה גרין

מרכזה של מונסי, בבית דו קומתי קטן ופשוט למראה, יושב אחד מענקי התורה בארצות הברית כולה. זהו עמוד התורה והחינוך, שהעמיד עשרות דורות של תלמידים שזכרון רבם אינו מש מליבם. הגאון הגדול רבי משה גרין לאויט"א ולרפואה שלמה. ראש 'ישיבה דמונסי'.

למרות תשעים וקצת שנותיו לאורך ימים ושנים טובות, יכולים צעירים רבים להתקנא בסדר יומו. אם הלל מחייב את העניים ורבי מחייב את העשירים, ניתן לומר כי ראש הישיבה מחייב כל אברך ואברך.

רבי משה הוא יליד ניו יורק שקודם המלחמה, חניך ישיבת מיר בפלטבוש. ובהמשך ישיבת 'בית מדרש עליון'. הישיבה הוקמה על ידי הגאון רבי שרגא פייבל מנדלוביץ, ראש ישיבת 'תורה ודעת', ששילבה גם לימודי חול. לצד 'תורה ודעת' חפץ רבי שרגא פייבל חפץ להקים גם ישיבה שתלמידיה יעסקו אך ורק בלימוד התורה. כדי לשלב את הלמדנות הליטאית יחד עם האווירה

והחמימות החסידית, העמיד בראשות הישיבה את הג"ר ראובן גרוזובסקי זצ"ל - אותו מכנה רבי משה גרין עד היום 'הראש ישיבה' - ואת הג"ר גדליה שור זצ"ל ששימש כמשגיח וחניך את תלמידיו על ברכי החסידות. כדי להתרחק מאווירת הכרך הסואן הוקמה הישיבה במונסי, שהיתה אז בקושי כפר קטנטן. ישיבה מפוארת זו העמידה עשרות גדולי תורה, רבנים וראשי ישיבות בכל רחבי אמריקה ובגוריה היוו את הגרעין הראשון להתיישבות החרדית במונסי.

התמדה

מוצר צריכה בסיסי

בישיבה זו התחנך גם הבחור משה גרין. בשנותיו הצעירות היתה התמדתו העצומה ועודנה שם דבר. בהיותו בחור, היה היחיד מבין חבריו שלא נהג לגלח את זקנו. אחד מרבותיו אמר עליו: "הוא גם מתמיד וגם 'פרומער', אבל הסיבה שאינו מגלח את זקנו, אינה מחמת 'פרומקייט', כי אם מחמת התמדתו, הוא חס על זמנו היקר מפז".

מיד לאחר חתונתו המשיך המתמיד המופלא את לימודיו בכולל לבוגרי הישיבה. אחד מזקני וחשובי העיר שלמד עמו אז בחברותא סיפר כי רבי משה למד עמו בימי שיש משעות הבוקר המוקדמות ברציפות ללא הפסק. שעתיים לפני כניסת השבת, סגר את הגמרא ורך הביתה לעזור בהכנות לשבת. "החידוש הוא, שאותן שעתיים של עזרה בבית נוצלו באותה התמדה בה למד. שעתיים תמימות בהן הכין את כל הנדרש והנצרך, ולא פעם

סיפר זאת ראש הישיבה בעצמו כדי להדגיש שגם מתמיד אסור לו לחיות על חשבון הזולת".

בשנת תשי"ז, כאשר כ"ק האדמו"ר רבי יעקב יוסף מסקווירא זצוק"ל הקים את השיכון החסידי הראשון בארה"ב בסמיכות לעיר מונסי, הוא חפץ בדמות תורנית-חינוכית מרוממת שתעמוד בראשות הישיבה אותה התעתד להקים. הוא פנה לרבי משה מייזמתו ובחר בו לעמוד בראשות הישיבה. רבי משה נעתר לבקשה ובמשך שנים רבות הרביץ תורה וחניך את בחורי ישיבת סקווירא. ברוב שנותיו בתפקיד אף התגורר בשיכון.

ראש הישיבה, למרות היותו תלמיד ישיבות ליטאיות, העניק לילדיו חינוך חסידי. כך גם הישיבה שפתח בעצמו בשנת תשל"ח יועדה לבחורים חסידיים. הישיבה הפכה בתוך זמן קצר לעומדת בכותל המזרח של הישיבות החסידיות בניו יורק. שמה הטוב יצא ברחבי העולם, רבים נהגו להשוותה לישיבת לוצרן בהנהגת הגאון רבי יצחק דוב קופלמן זצ"ל. היכל הישיבה התמלא עד אפס מקום ורבי משה נאלץ בכאב לסרב כניסתם של תלמידים חדשים. לאחד ההורים שהפציר בו שוב ושוב, ביקש רבי משה שיצטרף עמו לסיור בישיבה בעיצומו של סדר הלימוד. הראה לו כיצד היכל ה' מלא וכל אינך מנוצל לעוד תלמיד, "אם תראה לי היכן בנך יכול לשבת כאן, אכניסו בשמחה".

כל תלמידיו מתארים את דמותו באותה הדרך: רמה לימודית גבוהה, סדר יום עקבי לצד אהבה ומסירות אין סופית לכל תלמיד. בעיר מונסי ובארה"ב כולה נחשב רבי משה לנושא הדגל כיצד לחנך באהבה ובקרבה תוך שמירה והקפדה על עקרונות החינוך הטהור. פעמים רבות התבטא כי אם בעבר היתה שיטת הימין המקרבת 'לוקסוס', תבלן המשביח את התוצאה, הרי שכיום מדובר במוצר צריכה בסיסי שלא ניתן לחנך בלעדיו.

שקיעותו בתורה והתמדתו, עד היום הזה, בלתי ניתנת לתיאור. תלמידיו זוכרים אותו מצטט שוב ושוב את דבריו של כ"ק האדמו"ר מסקווירא זצוק"ל שחזר מארץ ישראל מנישואי בנו - כ"ק האדמו"ר שליט"א. הרבי לא יכול היה להירגע מביטוי חדש שלמד שם. הרבי אמר: "כאן באמריקה אומרים על בחור שהוא לומד בהתמדה, 'לערנט גוט, לערנט שטארק'. אך בארץ שמעתי ביטוי חדש ונפלא 'ליגן אין לערנען'" ("להיות מונח בלימוד, מ.ב.). הרבי כל כך אהב ושיבח את הביטוי הזה, שמבטא הרבה יותר מה אנו דורשים מתלמידיו, ורבי משה חזר על כך עשרות פעמים.

ילדיו מספרים כי בילדותם ידעו שכשאבא מתיישב ללמוד, צריך לשמור על שקט ולהשתדל לא להפריע לו. אך הכלל היה תקף רק לחמש הדקות הראשונות. לאחר מכן, יכלו להרעיש, להשתולל כדרכם של ילדים, ואביהם לא שמע מאומה, כל כולו שקוע באהבת ומשוח נפשו, התורה הקדושה.

את השיעורים היה מוסר בעצמו מדי יום ביומו, בנוסף לשיעור שבועי כללי. "הראש ישיבה היה נכנס ומתחיל ללמוד את הגמרא על הסדר עם רש"י ותוס'. מי שלא הכין את עצמו, חשב שהראש ישיבה לומד את פירוש המילות ותו לא. אך הוא דייק בכל מילה וכבר הכניס בדבריו את כל דיוקי המפרשים.

"אותן שעתיים של עזרה בבית נוצלו באותה התמדה בה למד. שעתיים תמימות בהן הכין את כל הנדרש והנצרך, ולא פעם סיפר כי רבי משה למד עמו בימי שיש משעות הבוקר המוקדמות ברציפות ללא הפסק. שעתיים לפני כניסת השבת, סגר את הגמרא ורך הביתה לעזור בהכנות לשבת. "החידוש הוא, שאותן שעתיים של עזרה בבית נוצלו באותה התמדה בה למד. שעתיים תמימות בהן הכין את כל הנדרש והנצרך, ולא פעם

יום אחד הקורונה תלך מכאן..

אל תתן לה להשפיע על העתיד שלך

דואגים היום למקצוע המחר!

עכשיו זה הזמן להתכונן ולנצל את מגוון האפשרויות מהבית
לייעוץ לימודים אישי ולהבטיח את עתידכם עם מקצוע מבוקש.

כלכלה וניהול – מערכות מידע ו-Big Data | מימון וביטוח | מימון ושוק ההון – גברים / נשים

מדעי המחשב – אפשרות למסלול השלמה להנדסאי תוכנה | גברים / נשים

מדעי ההתנהגות – ניהול ומשאבי אנוש – נשים

**המכללה
למינהל**

המסלול האקדמי
קמפוס בני ברק

הכוונה
לתעסוקה

קמח 40
שנות הצלחה

מסלול
לימודי ערב

רח' זבוטינסקי 168,
מגדלי שקל, בני ברק

מלגות
למתאימים

077-8038978

מקום
נגיש

באווירה
חרדית

מהדורה דיגיטלית מיוחדת לחג הפסח תש"פ **בקהילה**

של האבות והשבטים, ובין שבחיו של יעקב אבינו אומרים 'יחד לב וגל אבן מפי באר מים'. רבי משה דייק שיעקב אבינו לא גלל את האבן מחמת כוחו הפיזי העצום. אלא שיחד את לבבו לדבר הזה. יעקב אבינו אסף את כל רצונו וחשקו להסיר את האבן, ולכן הצליח במעשהו". אם תרצו, זוהי תורתו של רבי משה על רגל אחת... ייחוד הלב.

כל תלמידיו נושאים את חותם רבם, תלמידי חכמים, חסידים ואנשי מעשה. דקדוק בהלכה ויראת שמים, לצד השקפה מקורית ואמיתית חסרת שיקולי מה יאמרו. אם הלב כאן, הכל כאן. רבי משה נהג עם כל תלמידיו כאב רחום. סיפר לי תלמיד ששהה בבית החולים במנהטן עקב ניתוח קל. ראש הישיבה התקשר וביקש לבקרו, התלמיד גמגם שאינו חפץ להטריח, אך ראש הישיבה התעקש. רק לאחר שאמר שאינו חש בנוח, מה גם שהוא בבגדי בית החולים, נענה ראש הישיבה לסירובו.

רבי משה חש אחריות אישית כלפי כל אחד מתלמידיו, אב לאלפי בנים אהובים ואוהבים, גם שנים רבות לאחר שלמדו אצלו. מתעניין בשלומם, מדריך ומייעץ לכל אחד. אחד מתלמידיו שנתבקש לראשונה למסור 'חבורה' בכולל בו למד, בא אל ראש הישיבה, לחוץ ומבולבל, נתון לאימת הציבור. ראש הישיבה פתח בפניו את כרכי שיעוריו ואמר בענווה אופיינית: "אינני יודע כמה זה יעזור לך, אבל תנסה לקחת את השיעור הזה. אתה יכול אפילו לומר אותו בשמך". לא נחה דעתו וישב עם תלמידו לשעבר מספר שעות עד שהדברים היו נהירים וברורים, מוכנים למסירה כנתינתם מסיני. לא היתה זו הפעם הראשונה ולא האחרונה שנהג כך, אך תמיד ציטט בחיוך את בקשת החתם סופר מתלמידיו קודם פטירתו: "אתם יכולים לומר את דברי תורתכם בשמכם, רק אל תעשו את ההיפך, לצטט את דברי תורתכם בשמי".

בעודו אווז בימין מקרבת קירוב אחר קירוב, דרש מתלמידיו את המקסימום האפשרי. תלמידיו מספרים כי למחרת אירוסו בתו עם אחד מבחירי התלמידים בישיבתו, איחר החתן לסדרי הישיבה. עם כל אי הנעימות שבדבר, השווער ראש הישיבה לא ויותר וקרא לחתן הטרי לסדר. מנהגו היה לבחון באופן אישי כל תלמיד שביקש להירשם לישיבה. תלמיד אחד שחפץ ללמוד בישיבתו, לא צלח את המבחן, ורמת לימודו לא היתה עדיין בדרגה הנדרשת. רבי משה המליץ לתלמיד לנסות שוב בזמן הבא, אך בכך לא הסתיים הסיפור. במהלך אותו זמן ביניים, מימן רבי משה מכיסו אברך שילמד עם החבור ויוודא שהוא רואה ברכה בלימודו, כל זאת מבלי שאף אחד ידע. לשנה הבאה קיבלו ראש הישיבה בזרועות פתוחות ופנים מאירות.

"כשתלמד אצל רבי משה גרין", אמר כ"ק אדמו"ר מסקולען זצ"ל לנכדו שנרשם לישיבה, "תשתדל להתבונן בתפילת שמונה עשרה שלו". אחת לשנה, ביארציט של אמו היה רבי משה נגיש לפני העמוד, בחזרת הש"ץ, בהגיעו לברכת 'ולירושלים עירך', היה קולו נחנק מדמעות בכל שנה מחדש, מבלי יכולת להמשיך. בימים הנוראים הוא משמש כש"ץ בבית הכנסת דחסידי סקווירא במונסי, בו הוא גם מכהן כרב, לצד ראשות ישיבתו.

תלמיד שנסע ללמוד בישיבה מובחרת בארץ ישראל ביקש את המלצתו בכתב. רבי משה נענה ברצון והעלה על הכתב שבחים מופלגים על אותו תלמיד. בענוותו המליץ לו לפנות גם אל הגאון רבי יעקב קמינצקי שהיה מפורסם יותר ושמו הגיע אל מעבר לים. הבחור פנה לגר"י קמינצקי שכתב בהמלצתו: "אינני מכיר את התלמיד שביקש את מכתבי, אך אני מכיר את מי ששלח אותו אלי, ואני יודע שכל היוצא מפיו אמת, דבריו מדודים ואינו משתמש בגוזמאות סרק".

בשנים האחרונות נחלש מאוד, הוא סובל משיתוק חלקי ומתקשה מאוד בהליכה. למרות מצבו הפיזי הקשה, ראש

על משמר הסהרה. נואם בכנס ציבורי בארה"ב

"סוד ההצלחה: כל רצונו וחשקו". בכנס בחסידות מונקאטש

תמיד ביקש שנתמקד בהבנת הפשט ולא בפלפולים".

בשנותיו המוקדמות אף כיהן בראשות הישיבה בסטאלין. בחדשי שהייה בקעמפ, הצטרף אל הבחורים החסיד רבי ניסן פילצ'ק, מזקני חסידי קרלין-סטולין. רבי ניסן הגיע ללמוד עם נכדיו והשתתף בכל הלימודים, התפילות, וכל סדרי הישיבה, כולל אכילה ושינה. בכל פעם בה מסר ראש הישיבה את שיעורו, האירו פניו של רבי ניסן בשמחת התורה. פעם אחת בתום השיעור, אמר רבי ניסן: "כל הקושיות בסוגיה תורצו לי והדברים מאירים כנתינתם מסיני. אך קושיה אחת עצומה עדיין לא נפתרה ומטרידה את מנוחתי". כשביקש ראש הישיבה לשמוע מה עדיין קשה, נענה רבי ניסן: "קשה לי להבין מדוע אנשים נוסעים לפלורידה. אם משהו רוצה לנוח מעט ולענג את נפשו, הוא יכול פשוט לבוא ולהאזין לשיעורו של ראש הישיבה ויחיה את נפשו, מה לו לטלטל את עצמו ולהרחיק עד פלורידה?".

קרבה

אחריות אישית לכל תלמיד

דברים שאמר ראש הישיבה בעצמו מלמדים לא מעט על הלך רוחו. באחד השיחים אמר: "בתפילת גשם מונים אנו את שבחם

"לבעמים
ההורה מרוד
בעסקיו, יושב
בחדרו בשיחת
עסקים חשובה.
הילד נכנס והאב
גוער בו שייצא
ולא יפריע. את
מי גירשת כעת?
האם נפגשתי
זכוב מורדני או
חתול שעמד
בדרכך?"

בקהילה

הפסח הזה יהיה טוב!

חג שמח, בריאות ובשורות טובות
ממותג הניקיון והטיפוח טאצ' המציג
סדרת מוצרים מנצחים בכשרות מהודרת לפסח!

הכל בשביל הבית

להשיג ברשתות השיווק
ובחנויות המובחרות

הכינוסים הללו, שדעתו של ראש הישיבה מתקבלת על כולם. כל רב וכל עסקן יודעים, כי כל נושא ציבורי העולה לדיון, וכל סוגיה שמצריכה שיתוף פעולה מצד הציבור, יש לפנות ראשית לכל אל ראש הישיבה. אם ראש הישיבה מצרף את חתימתו או הסכמתו למהלך, הדרך סלולה.

כעת אנו נכנסים אל חדרו של ראש הישיבה. ארבעת קירות החדר משכיחים את העובדה שאנו באמריקה – ארץ השפע והפאר הגשמי. כאן אין אלא שולחן פשוט וקירות חשופים שאין עליהם דבר מלבד ספרי קודש. מצבו הפיזי של ראש הישיבה, כמעט אינו מאפשר לו להניע את גופו, אך מוחו צלול. ראש הישיבה מדבר בבהירות, אינו מקצר או חוסך במילים.

זכינו למתנת חסד, שעה נשגבה בה פרש בפנינו זקן ראשי הישיבות באמריקה את משנתו החינוכית. חוט השני שעבר כבירח התיכון במהלך כל השיחה, היה הדגש על קירוב הילדים בכל קירוב ואהבה אפשרית. ראש הישיבה מוטרד מאוד מתופעת הנוער המתמודד ההולכת וגוברת, ואינו פוסק מלהשמיע דעתו בכל מקום אפשרי: "תאהבו את ילדיכם, קרבו אותם בכל דרך אפשרית. קיימו עמם קשר עמוק ואמיתי. רק כך נוודא שילדינו נשארים קרובים ואינם מתרחקים, תרתי משמע".

ביקשנו לשמוע את דעת תורתו של ראש הישיבה ולהביא בפני הציבור את דבריו. הדברים מכאן והלאה מתפרסמים באישורו ובידיעתו של ראש הישיבה.

הורים מבקשים לדעת: מהי הדרך הטובה לחנך ולגדל ילדים טובים שיצליחו בתורה ויראת שמים?

"ראשית לכל להרבות בתפילה. שנית, לא להשמיע ביקורת כנגד הצוות החינוכי בפני הילדים, דבר זה גורם הרס ליסודות החינוך ונוק רב. ועיקר העיקרים, לפתח קשר הכי קרוב שאפשר, שכל ילד ירגיש הכי אהוב ורצוי. כשהילד חוזר ממקום לימודי, על האם לקבלו באהבה ובחיוך, לפנות עיבורו את הזמן שייספר איך עבר עליו היום.

"גם האב אינו פטור מכך. לפעמים ההורה טרוד בעסקיו, יושב בחדרו בשיחת עסקים חשובה. הילד נכנס והוא גוער בו שייצא ולא יפרע. את מי גירשת כעת? האם נפגעת זבוב טורדני או חתול שעמד בדרך? הלא כך חש הבן כשאתה מגרשו מחדר. הילד חושב לעצמו: 'אבא, מדוע אתה מגרשני, האם אינני הדבר היקר ביותר שיש לך בעולמך, היש דברים חשובים ממני?' זוהי הסכנה הגדולה ביותר. להבא כשירצה להשיח את אשר ליבו, יפנה למקורות אחרים.

"על ההורים להעניק לילדיהם את ההרגשה – שעליה להיות אמיתית ולא מזויפת – שאין חשוב וקרוב מהם. לפני מספר שנים, מספר ראש הישיבה, 'ירד כאן במונסי שלג כבד ומוסדות החינוך לא יכלו לקיים לימודים באותו יום. הבנים והבנות נשארו בבית, ובאחד הבתים רטנה האם על שתכניוניה השתבשו. היא תכננה לאפות באותו היום עוגיות שוקולד מסוימות הדורשות שעות הכנה רבות. אוי לאותה בושא, כעת הבינה הבת כי העוגיות חשובות יותר ממנה.

ראש הישיבה מכנה את העוגיות בכינויין בשפה האנגלית ('קוקי') ובסיום הדברים מוסיף בחיוך, כי סיפר את הדברים בדרשת חינוך בפני הורים רבים והבהיר כי אינו מכיר את צורתן המדויקת של עוגיות השוקולד הללו, אך את כאבם של הילדים הוא מכיר ומבין. "באותו הערב", מספר הראש ישיבה בענוותנותו המפליאה, "הניח אי מי על מפתן דלתי את אותן עוגיות וצירף פתק המסביר כי ראה לנכון להביא זאת לראש הישיבה, על מנת שראש הישיבה יידע באילו עוגיות מדובר".

בענוותנותו מבקש ראש הישיבה לדעת, האם גם בארץ קיימת תופעת הנוער המתמודד בממדיה בארה"ב. ניכר כי הוא כואב את המצב ומבקש מן ההורים שישמעו לדבריו.

רבו המובהק. הגר"ר גרשובסקי

אבי הישיבות באמריקה. הגר"ש פ' מנדלוביץ

באהבה ובקירוב. בשמחת נישואין לתלמידו

"תלמיד שאינו מחוצץ ובוטח בערכי הישיבה, גם אם באופן אישי מתמודד עם קשיים רוחניים רבים, אך כל זמן שאינו מקלקל אחרים, או אינו מורד בגלוי באופן שכיגע בשאר התלמידים, יש להשאירו בכל מחיר"

הישיבה פעיל מבחינה ציבורית יום ולילה. דלתו פתוחה בפני אלפי מבקשי עצה והדרכה. על שלשה דברים הוא מעמיד את כל פעילותו: תורה, חינוך באהבה, וסכנת הכלים הטכנולוגיים. בעבור דברים אלו הוא מוכן לכתת את רגליו ולהיענות לכל הזמנה ולכל אירוע קטן כגדול. שום דבר אינו למטה מכבודו. את עצרת הענק שהיתה בניו יורק לפני כשמונה שנים – בה השתתפו עשרות אלפים מכלל קהילות החרדים בניו יורק רבתי, קידם ודחף מאחורי הקלעים ללא הרף. באחד הנאומים בנושא השמירה מפני הטכנולוגיה, נשא את דבריו בבכי רב ואמר: "רב שאינו יכול להשפיע על קהילתו ושומעי לקחו להישמר מנזקי האינטרנט, משול למלמד שאינו מסוגל לשמור על ילדי הכיתה, ואסור לו להמשיך בתפקידו".

התמודדות

אהבה בצלחת עוגיות

בעשרות השנים האחרונות התקיימו בביתו מאות כינוסים לרבי ועסקני העיר בכל נושא ציבורי שעמד על הפרק. את כל הדבר הקשה יבאון אל משה. דעתו מתונה ומעורבת בין הבריות, אך על פך השמן הטהור יש לשמור מכל משמר. סופם של כל

בקהילה

מהדורה דיגיטלית מיוחדת לחג הפסח תש"פ בקהילה

בזמן בו הבית מתגלה מחדש כמקום בטוח ומוגן
טוב לגלות שיש מי שחשבו עליו כך מהתחלה

ISA GROUP מברכת את דיירי הפרויקטים שאוכלסו,
מאות הרוכשים החדשים וכל בית ישראל, בברכת

פסח כשר ושמח

— בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל —

#STAY_HOME

ISA GROUP
BUILDING TRUST SINCE 1997

www.isa-grp.com

ימשיך האב לקיים עמו קשר אוהב ואמיתי, בסופו של דבר יראה ממנו נחת. רבים שבאו לשאול, נהגו על פי עצה זו וזכו שילדיהם יחזרו ויתקרבו לדרך התורה. סמוכני ובטוחני שזה רק מכיוון שההורים נהגו בהם ביחס חם ומקרב".

סיפרנו לראש הישיבה על מסגרת לבחורים שהתבגרו, בה הם לומדים מספר שעות, ובשאר הזמן עובדים כדי שלא לפנות ליבם לבטלה.

תלמידים שאינם יכולים להישאר במסגרת ישיבתית רגילה, ונמצאים במסגרת לימודים חלקית או מקלה יותר, מהי הדרך הטובה ביותר על מנת שיישארו בעולמה של תורה ודרך אבותיהם?

"ראשית לכל, שיראו ויהיו משוכנעים במסירות ואהבת הצוות החינוכי כלפיהם. דבר זה גובר על כל הנסיונות והקשיים. מה שהלב נותן לא יכול שום דבר אחר לתת. כפי שהזכרנו לגבי ההורים, ולדבר זה תועלת רבה".

האם במסגרת כזו יש להחזיק תלמיד בכל מצב?

"אם אינו מחוצץ ובוועט בערכי הישיבה. גם אם באופן אישי מתמודד עם קשיים רוחניים רבים, אך כל זמן שאינו מקלקל אחרים, או אינו מורד בגלוי באופן שפוגע בשאר התלמידים, יש להשאירו בכל מחיר. הדברים שישמע בישיבה, גם אם היום לא ניכרת ההשפעה החינוכית. לכשיגדל, יבין ויפנים. ישנם תלמידים רבים שקשה עליהם הלימוד והתפילה, אך כל זמן שלא הפכו זאת לשיטה, אלא שמתמודדים עם קשייהם הפרטיים, יש לקרבם באהבה רבה".

תלמיד שאביו כופה עליו לעשות משהו, ולדעת המחנכים יש לנהוג כרצון התלמיד, כיצד על הנהלת המוסד לנהוג?

"אסור לצאת כנגד דעת האב. גם אם כתוצאה מכך, ישנה ירידה רוחנית אצל הנער. על המחנכים להמשיך לדרוש מן הנער לנהוג כראוי, גם אם לא יקיים זאת. האחריות העיקרית מוטלת על האב, והוא ינהג כהבנתו".

לדעתו של ראש הישיבה, פעמים שחובה לעצום עיניים בפני תופעות פסולות. גם כאשר ההורים והמחנכים יודעים שהן קיימות. במצב זה יש להמשיך להציב רף גבוה אך מציאותי וישועה קרובה לבוא.

תלמיד שאינו רואה ברכה בלימודו, ולא הצליח להתקיים במסגרת ישיבתית רגילה ומעביר את יומו בבטלה, האם אפשר להפנותו ללימודים מקצועיים?

"אך ורק לימודים לשם מקצוע מעשי ומיידי ולא לרכישת השכלה בעלמא. וגם זאת כמובן לא בזמן שהוא רשום בישיבה, אלא לאחר שעזב מרצונו. יש לעשות הכל שלא יסתובב בחוסר מעש וללוותו מבחוץ תוך שמירת קשר ככל האפשר. כמו כן יש להקפיד שמקום הלימודים מיועד לאנשים יראי השם שומרי תורה ומצוות, ולא מקום לימודים הנוגד את אמונתנו והשקפתנו".

לימוד

דרך היומי למי?

זמנו של ראש הישיבה יקר ואנו מהססים אם לסיים, אך ראש הישיבה בהארת פנים מיוחדת מסמן שלא להפסיק.

יהודי הטרוד לפרנסתו ויש לו שעה אחת פנויה ביום, מה ילמד באותה שעה?

"את השאלה הזו שאלו לרבי ישראל סלנטר, וענה שילמדו מוסר, אז ייווכחו שיש הרבה יותר זמן פנוי להקדיש לחיי נצח. למעשה, צריך כל אחד לבדוק מה נטיית לבו. לימוד שהוא אוהב וילמד בחשק וליבו חפץ. יהא הלימוד אשר יהא, צריך שיהיה

הערכה הדדית. עם כ"ק האדמו"ר מסקווירא

מינהו לראש הישיבה. כ"ק האדמו"ר מסקווירא זצ"ל

הדרכה

שנמאל עטופה בימין

כיצד כדאי לנהוג בנער שבחר להתרחק?

"לא לנתק את הקשר בשום פנים ואופן. להיפך, להגביר את האהבה והיחס המקרב. רבים מן הנערים חוזרים לבסוף ולעיתים אף בדרגה גבוהה יותר משהיו לפני כן".

ישנם הטוענים כי דרך זו שרק מקבלת, מתפרשת אצל הנער כאילו הכל מותר.

"אם הנער במצב שהוא מסוגל לקבל הדרכה וביקורת, בוודאי שצריך לדרוש ממנו כפי יכולתו. הרי יש לנו שתי ידיים, השמאל אמורה לדחות והימין לקרב. אלא שיש לעטוף את הדחיה בקירוב לפני ואחרי. אין סתירה בין שני דברים. לעיתים אני נשאל על נערים שהתרחקו ועדיין נמצאים בבית הוריהם, ומתנהגים בניגוד למקובל בבית. במקרה זה על ההורה להבהיר כי בביתו שלו הוא קובע את החוקים ועל הנער לכבדם. גם בכניסה לבניין ציבורי יש לכבד את כללי המקום. בשולחן השבת יש להיות לבושים כמקובל ולהתנהג כפי כללי הבית. בפרט כאשר זה עלול להשפיע על שאר הילדים".

גם אם הילד יעזוב בגין כך את הבית?

"כן, אשרי ההורה שמצליח למנוע מצב כזה. אך אדם רשאי לחשוש לשלומם הרוחני של שאר ילדיו ולמנוע השפעה שלילית. לצד זאת, ימשיך לקרב ולאהוב את בנו ולא יגרשו בכעס. אלא יבהיר לו את חוקי הבית כאמור. וגם אם הנער יבחר לעזוב, אם

"לעיתים אני

נשאל על נערים

שהתרחקו

ועדיין נמצאים

בבית הוריהם,

ומתנהגים בניגוד

למקובל בבית.

במקרה זה על

ההורה להבהיר

כי בביתו שלו

הוא קובע את

החוקים ועל

הנער לכבדם.

גם בכניסה

לבניין ציבורי

יש לכבד את

כללי המקום"

מהדורה דיגיטלית מיוחדת לחג הפסח תש"פ בקהילה